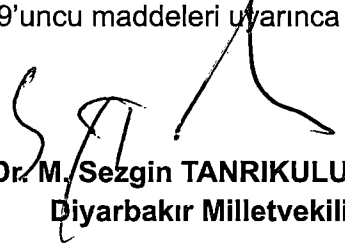

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Abdulkadir URALOĞLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Türkiye'de son dönemde X, Instagram ve diğer sosyal medya platformlarında faaliyet gösteren gazetecilere, akademisyenlere, ekonomistlere, sanatçılara, sivil toplum kuruluşlarına ve siyasi aktörlere ait hesap ve içeriklere yönelik sistematik erişim engeli kararları kamuoyunda derin bir kaygı yaratmaktadır. Özellikle Eylül 2026 içerisinde, 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi kapsamındaki "millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması" gerekçesi dayanak gösterilerek çok sayıda hesabın Türkiye'den erişilemez hâle getirildiği tespit edilmiştir.

İfade Özgürlüğü Derneği'nin 22 Eylül 2026 tarihli verilerine göre; Uğur Gürses, Prof. Dr. Veysel Ulusoy, Prof. Dr. Bilge Yılmaz, Naz Yavuzarslan, Dinçer Gökçe ve Orhan Aydın gibi alanında uzman isimlerin, toplamda 12 milyonu aşkın takipçiye hitap eden hesapları bu kapsamda engellenmiştir. Ayrıca 13 Eylül 2026 tarihli Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimliği (2026/9112) kararıyla Evrensel Gazetesi, Uluslararası Af Örgütü Türkiye, Barış Akademisyenleri ve MLSA hesaplarına; öncesinde ise Elazığ 2. Sulh Ceza Hâkimliği (2026/2312) kararıyla Cumhuriyet Gazetesi'nin X hesabına benzer gerekçelerle yaptırım uygulanmıştır.

Anayasa'nın 13, 26 ve 28'inci maddeleri ile Anayasa Mahkemesi'nin (AYM) yerleşik içtihatları uyarınca; internet ortamındaki ifade özgürlüğüne yönelik müdahalelerin "zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması", "ölçülülük ilkesine uyması", "somut bir nedensellik bağı içermesi" ve "son çare (en hafif araç)" niteliğinde olması zorunludur. AYM kararları, ilgili içerikle sınırlı olmayan, geniş ve tüm hesabı kapsayan ölçüsüz müdahaleleri hukuk devleti ilkesine aykırı bulmaktadır. Ancak "millî güvenlik" ve "kamu düzeni" gibi muğlak kavramların, siyasi eleştirileri bastırmak amacıyla somut risk analizinden yoksun bir biçimde, doğrudan hesap kapatma (geo-blocking) aracı olarak kullanılması anayasal hakların özüne dokunmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1 Ocak 2024 – 26 Eylül 2026 tarihleri arasında Türkiye'den erişimi engellenen sosyal medya hesabı, gönderisi ve içeriklerinin toplam sayısı kaçtır? Bu kararların X, Instagram, YouTube, TikTok ve Facebook platformlarına göre dağılımı nedir ve söz konusu kararların kaçında 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi ("millî güvenlik/kamu düzeni") dayanak yapılmıştır?
2. "Millî güvenlik" ve "kamu düzenine tehdit" gerekçesiyle erişim engeli uygulanabilmesi için Bakanlığınız ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından kullanılan, sınırları

26.10.2026

- çizilmiş somut ve yazılı objektif kriterler (yönetmelik, genelge, rehber) bulunmakta mıdır? Siyasi iktidara yönelik demokratik eleştiriler ile "kamu düzenine yönelik somut/yakın tehdit" arasındaki hukuki ayrım hangi bağımsız mekanizma tarafından yapılmaktadır?
3. 22 Eylül 2026 tarihinde engellendiği kamuoyuna yansıyan Uğur Gürses, Prof. Dr. Veyssel Ulusoy, Prof. Dr. Bilge Yılmaz, Orhan Aydın ve çok sayıda gazetecinin hesaplarına yönelik erişim engeli kararlarını talep eden kurumlar hangileridir? Bu kararlara konu olan "somut içerik, URL ve paylaşım tarihleri" neden kamuoyuna açıklanmamaktadır?
4. 13 Eylül 2026 tarihli Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 2026/9112 sayılı kararında olduğu gibi, hukuka aykırı olduğu iddia edilen belirli bir içeriğe (URL bazlı) müdahale etmek yerine, ölçülülük ilkesi tamamen ihlal edilerek hesabın tamamının Türkiye'den görünmez hâle (geo-blocking) getirilmesinin anayasal gerekçesi nedir?
5. 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi kapsamında BTK Başkanı tarafından re'sen veya kurum talebiyle verilen erişim engeli kararlarının kaçısı sulh ceza hâkimliklerince onaylanmış, kaçısı reddedilmiştir? Son üç yıl içerisinde bu kararlara yapılan itirazların kaçısı kabul edilmiş, kaçısı hâlen derdest durumdadır?
6. Acil müdahale gerektirmeyen durumlarda, erişim engeli uygulanmadan önce hesap sahibine (gazeteci, akademisyen, kurum) bildirim yapılması ve savunma alınması yönünde bir prosedür neden işletilmemektedir? Haksız engellemeler nedeniyle BTK'ya yapılan vatandaş/kurum başvurularının sayısı ve olumlu sonuçlanma oranı nedir?
7. Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) ihlal kararı verdiği erişim engelleme uygulamalarına ilişkin BTK bünyesinde bir "içtihat takip sistemi" bulunmakta mıdır? Son üç yılda AYM'nin hak ihlali kararı verdiği erişim engelleri nedeniyle devletin ödemek zorunda kaldığı toplam tazminat miktarı ne kadardır?
8. Son üç yılda erişim engeli uygulanan hesap veya içeriklerden kaçının sahibi gazeteci, medya kuruluşu, akademisyen, sivil toplum kuruluşu veya siyasi parti temsilcisidir? Bu kararların belirli bir muhalif kesim üzerinde yoğunlaştığına dair iddiaları denetleyen bağımsız bir yapı mevcut mudur?
9. Sosyal medya platformlarının erişim engeli kararlarını uygulamaması hâlinde başvuru idari yaptırım veya bant daraltma cezalarının 2026 yılı bilançosu nedir? Platform temsilcileriyle erişim engelleri kapsamında 2026 yılında kaç resmî toplantı gerçekleştirilmiştir?
10. Yurttaşların ve hukukçuların; erişim engeli kararlarının tarihini, merciini, gerekçesini ve engellenen URL/hesap bilgisini şeffaf biçimde sorgulayabileceği merkezi ve açık bir "Erişim Engeli Kamu Veri Tabanı" oluşturulması planlanmakta mıdır?
11. 2026 yılı içerisinde erişim engeli uygulanan içerikler veya hesap sahipleri hakkında başlatılan ceza soruşturmalarının kaçısı takipsizlikle (KYOK) sonuçlanmıştır? Ceza hukuku anlamında suç unsuru taşımadığı savcılıklarca sabit görülen içeriklerin BTK eliyle engellenmeye devam etmesi, idarenin yargı yetkisini gasp etmesi anlamına gelmemekte midir?